

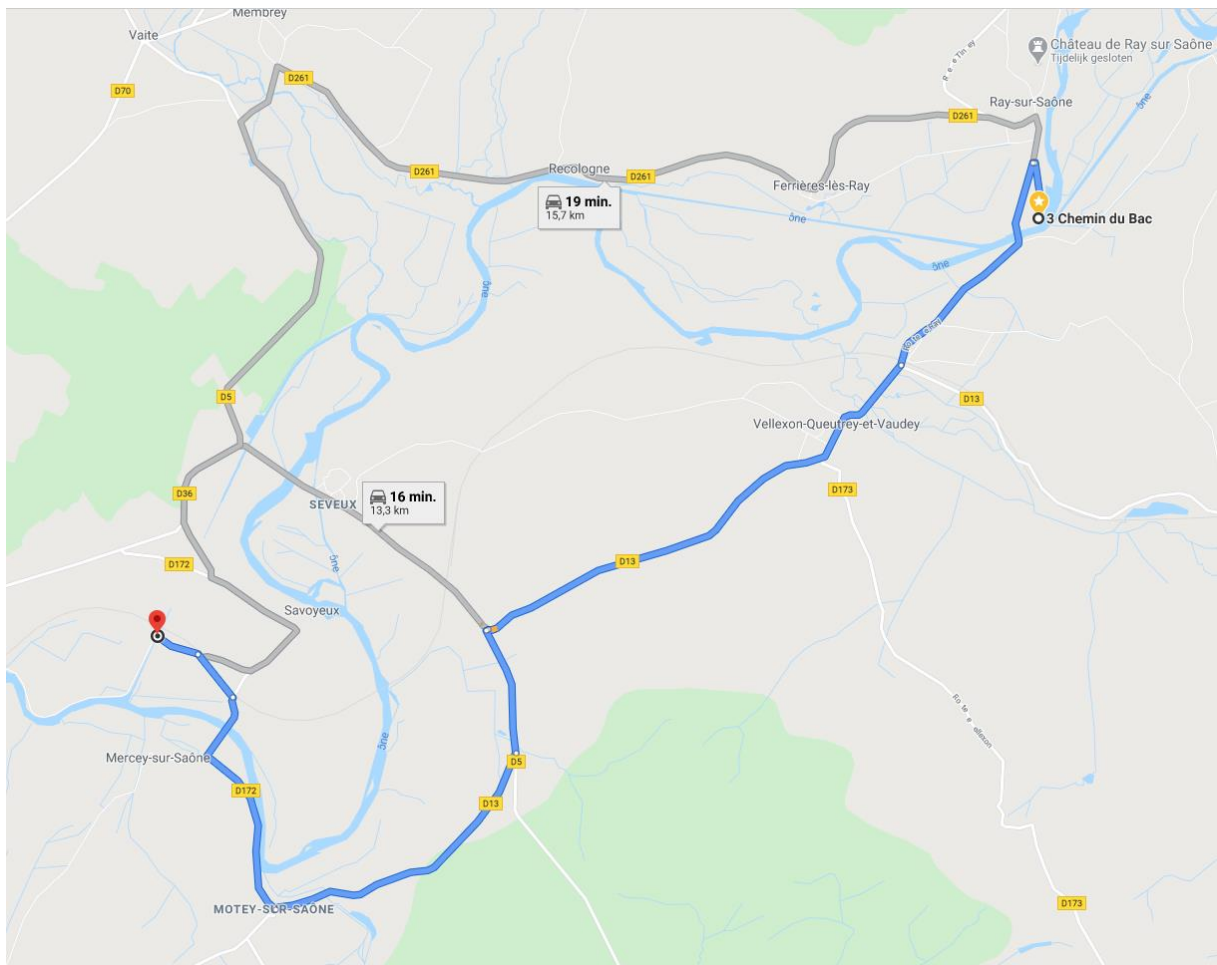
### Kanaaltunnel van Saint-Albin

De Saône is gekanaliseerd en telt 24 sluizen. Eén daarvan is de sluis van Ray-sur-Saône, die ongeveer 400 meter van het Domaine du Bac ligt, aan de overkant van de rivier in een kort zijkanaaltje. Dankzij die sluizen kunnen schepen tot maximaal 38 meter lang helemaal vanuit Nederland langs ons huis tot in de Middellandse Zee varen. En dat is ook hoe wij – toen we ons schip nog hadden – ons huis hebben “ontdekt”.

Maar behalve die sluizen telt de Saône ook twee scheepvaart-tunnels: één in Seveux, 15 kilometer hier vandaan, en een tweede, mooier en indrukwekkender, bij het plaatsje Saint Albin. Die laatste tunnel, waar de scheepvaart met stoplichten wordt geregeld, dateert uit 1880 en is bij beide ingangen voorzien van indrukwekkende constructies en bouwwerken die de hoge oevers moeten borgen. Vlak bij de noordelijke tunnelingang is het voormalige sluiswachtershuisje omgetoverd tot restaurant-annex-terras.

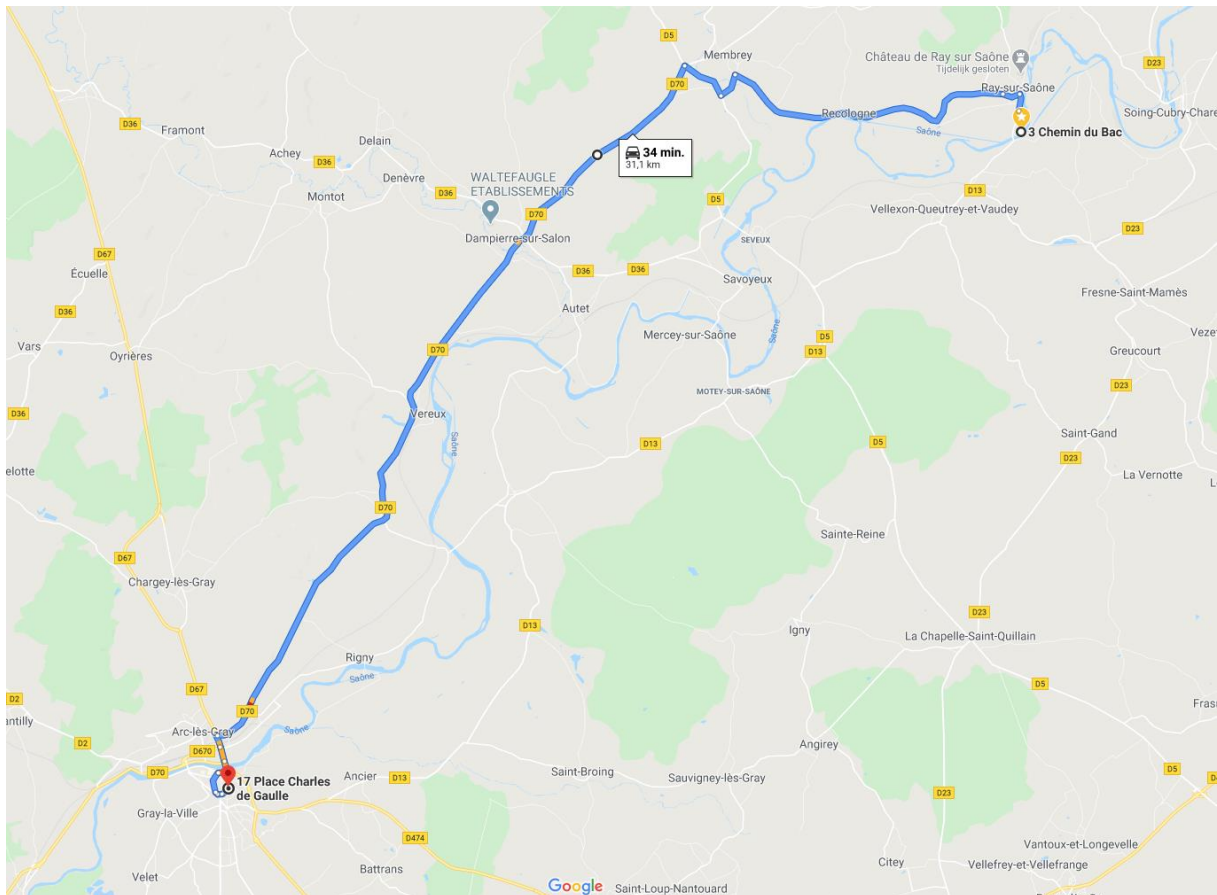
De weg erheen voert door Ray-sur-Saône (Middeleeuwse wasplaats, kerkje, Château) via Vanne, Fédry (wasplaats, château) en Rupt-sur-Saône (château, fraaie houten gevels) en Ovanches naar een smal wegje dat bij de noordelijke tunnelingang uit komt.

Afstand: 17 kilometer. Reisduur: 22 minuten.



### Kanaaltunnel van Seveux

Een tweede scheepvaarttunnel bevindt zich bij Seveux, zo'n 15 kilometer van het Domaine du Bac verwijderd. De route erheen voert via Queutrey, Vellexon (spreek uit: Velsson), la Vaivre de Seveux, Motey en Mercey-sur-Saône. Daar gaat de weg over een lange éénbaans-brug naar een plaats midden in de rimboe, waar het kanaal onder het dorp Savoyeux door gaat. Waar het weggetje eindigt is een parkeerplaats, vanwaar zowel de tunnel als de nabijgelegen sluis van Savoyeux (een van de hoogste van de Saône) te belopen is.

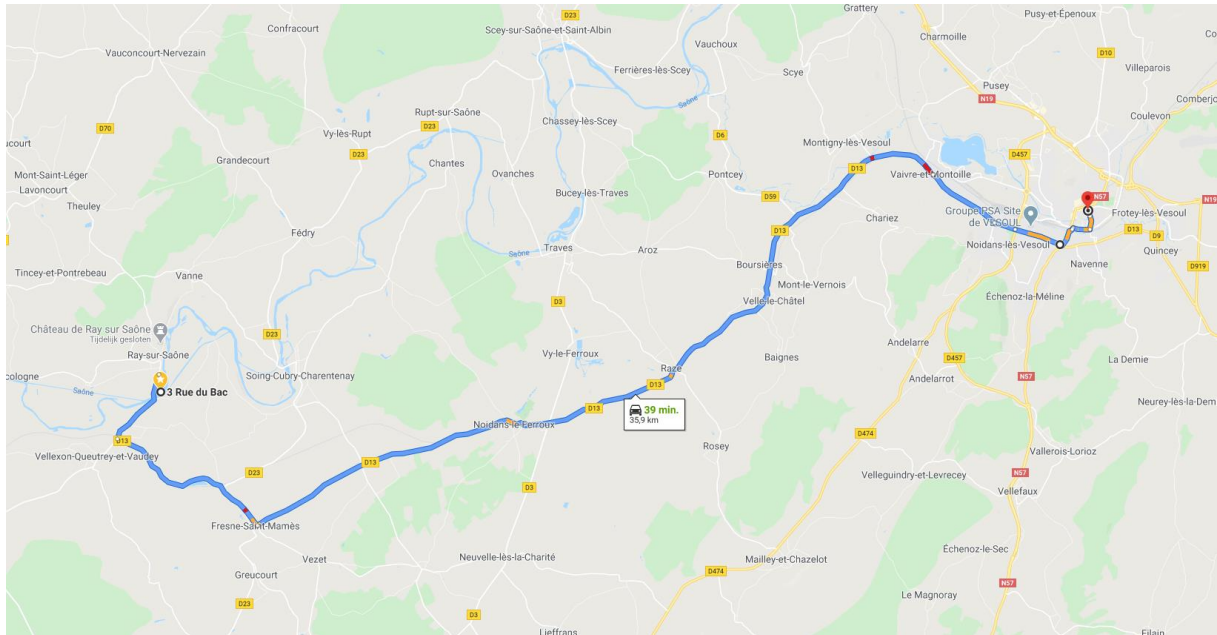


## Gray, oude stad

Het dichtstbijzijnde streekcentrum is de stad Gray (spreek uit: Grè), een stad met nog geen 20.000 inwoners (wat voor deze regio al heel wat is). Omdat de stad ongeveer tussen de steden Vesoul, Besançon, Dôle, Dijon en Langres in ligt, neemt ze heel wat functies van die (veel grotere) steden over. Zo heeft de stad een eigen ziekenhuis, een eigen theater, een redelijk goed bewaard gebleven historisch centrum én een hele reeks restaurants. De stad heeft een aanlegvoorziening voor jachten, zodat veel doorgaande pleziervaart richting de Middellandse Zee hier een of meerdere dagen overnacht.

In de oude stad (*la ville haute*) vind je de Basiliek Notre-Dame de Gray, het museum Baron-Martin (een historisch en kunstmuseum) en vrijwel alle gebouwen van het lokale bestuur: de Mairie, het gerechtsgebouw, de belastingdienst enz.

In de benedenstad zijn dan weer de meeste winkels en restaurants. Bij de oude brug over de Saône – op zich al een bezienswaardigheid) vindt men ook de sluis van Gray, naast de indrukwekkende stuw waarmee het waterpeil van de rivier op peil wordt gehouden. Vanaf de brug is er een fraai zicht op het stadscentrum aan de rivier.



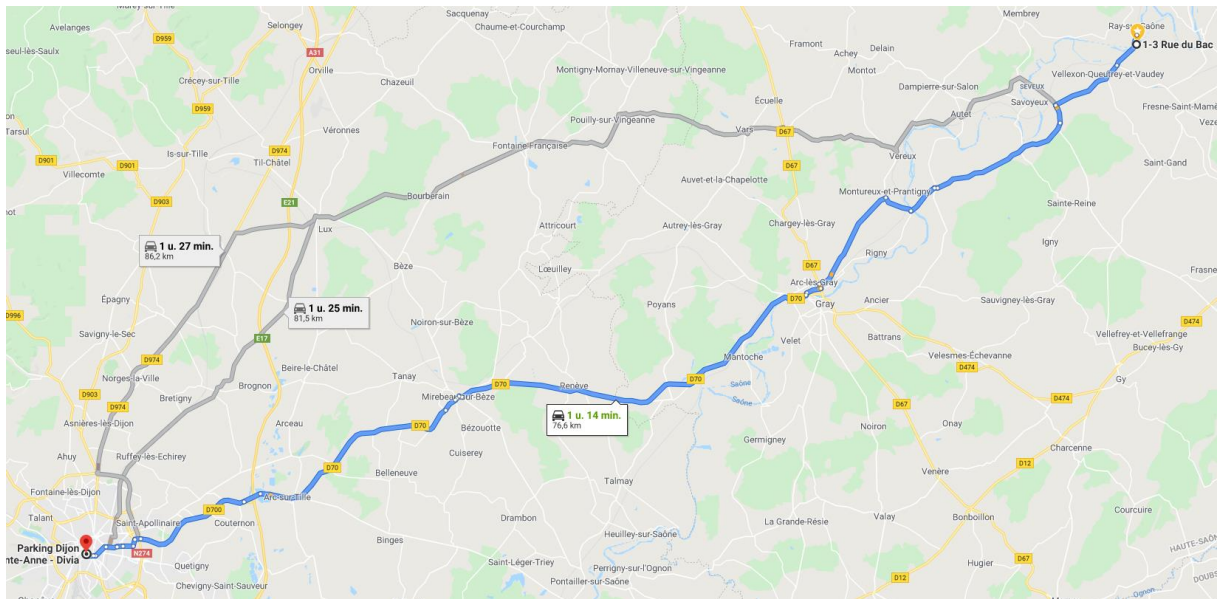
## Vesoul Centrum

Vesoul (spreek uit: V'zoel) is de provinciehoofdstad van het departement Haute Saône, waar wij onder vallen. Hoewel de stad 'beroemd' is geworden dankzij een liedtekst van Jacques Brel ("*T'as voulu voir Vesoul et on a vu Vesoul, t'as voulu voir Vierzon et on a vu Vierzon*", oftewel: "Jij moest zo nodig Vesoul zien, nou, we hebben Vesoul gezien; je moest zo nodig Vierzon zien, wel, we hebben Vierzon gezien) spotte de zanger in feite met het feit dat er in steden als Vesoul en Vierzon niet veel te zien valt. Het stadscentrum van Vesoul is dan ook in feite een serie wat aftandse winkelstraatjes, af en toe afgewisseld door een plein of een reuze-gebouw van de gemeente of het departement.

De Markthallen (open op donderdagen en zaterdag van 08:00 tot 13:00 uur!) zijn nog wel aardig om te bezoeken, ook omdat ze op een plaats liggen waar gemakkelijk geparkeerd kan worden en vanwaar de hele rest van de binnenstad te belopen is.

Vesoul heeft een grote assemblagefabriek van Peugeot-Citroen-Opel, die een groot deel van het zuidwestelijke deel van de stad beslaan. Op "*La Motte*" (zeg maar de heuvel) staat een kapelletje met een torenspits die al van verre zichtbaar is, op de plaats waar in de middeleeuwen het *Castrum Vesulium* stond, dat al in de 16<sup>e</sup> eeuw weer werd verwoest. Dichtbij La Motte is een van de typische Franse winkelcentra gebouwd, waar winkels in alle denkbare categorieën (enorme supermarkten, bouwmarkten, meubelzaken, sportwinkels, tuincentra) gegroepeerd zijn. Wie Franse voedingsartikelen wil inkopen, vindt daar alles van zijn gading.

De route naar Vesoul gaat via Fresnes-Saint-Mamès, Noidans-le-Ferroux, Raze, Velle-le-Câtel en Noidans-lès-Vesoul. Men kan echter ook via de andere oever van de Saône rijden, over Vanne, Fédry, Rupt-sur-Saône, Scy-sur-Saône en Port-sur-Saône. De afstand is ruim 35 kilometer, de reistijd ongeveer 40 minuten.



## Dijon Centre Ville

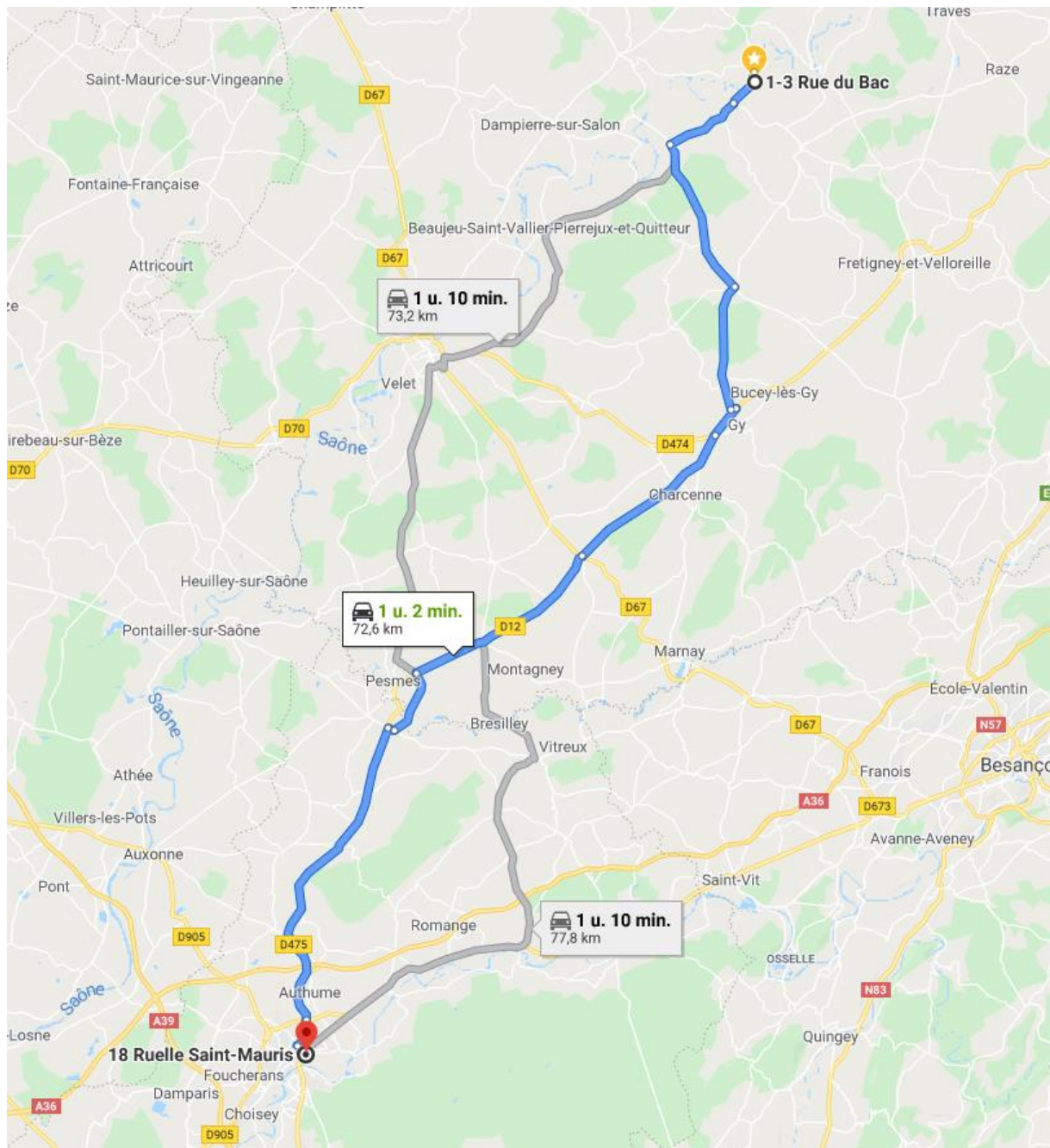
Dijon is de regio-hoofdstad van Bourgogne-Franche-Comté. Het is een vrij grote stad, met de bijbehorende drukte en parkeerproblemen (hoewel er in de parkeergarages altijd wel plaats is, voor kosten die een fractie zijn van die in Amsterdam). De stad ligt ongeveer een uur en tien minuten rijden van het Domaine du Bac, een kleine tachtig kilometer via de kortste weg.

Bezienswaardigheden:

- de [Kathedraal van Dijon](#) is de bekendste van in totaal wel 8 monumentale kerkgebouwen in de stad; zie eventueel de Franstalige Wikipedia
- het [Musée des Beaux-Arts de Dijon](#) in het [Paleis van de hertogen van Bourgondië](#), een van Frankrijks grootste musea met de [praalgraven van Filips de Stoute, Jan zonder Vrees en Margaretha van Beieren](#)
- de [Mozesput](#) in de voormalige [Champmol](#)
- de [Église du Sacré-Cœur \(Dijon\)](#)
- de [Universiteit van Bourgondië](#)
- het [Lac Kir](#), een kunstmatig meer, genoemd naar [Félix Kir](#)

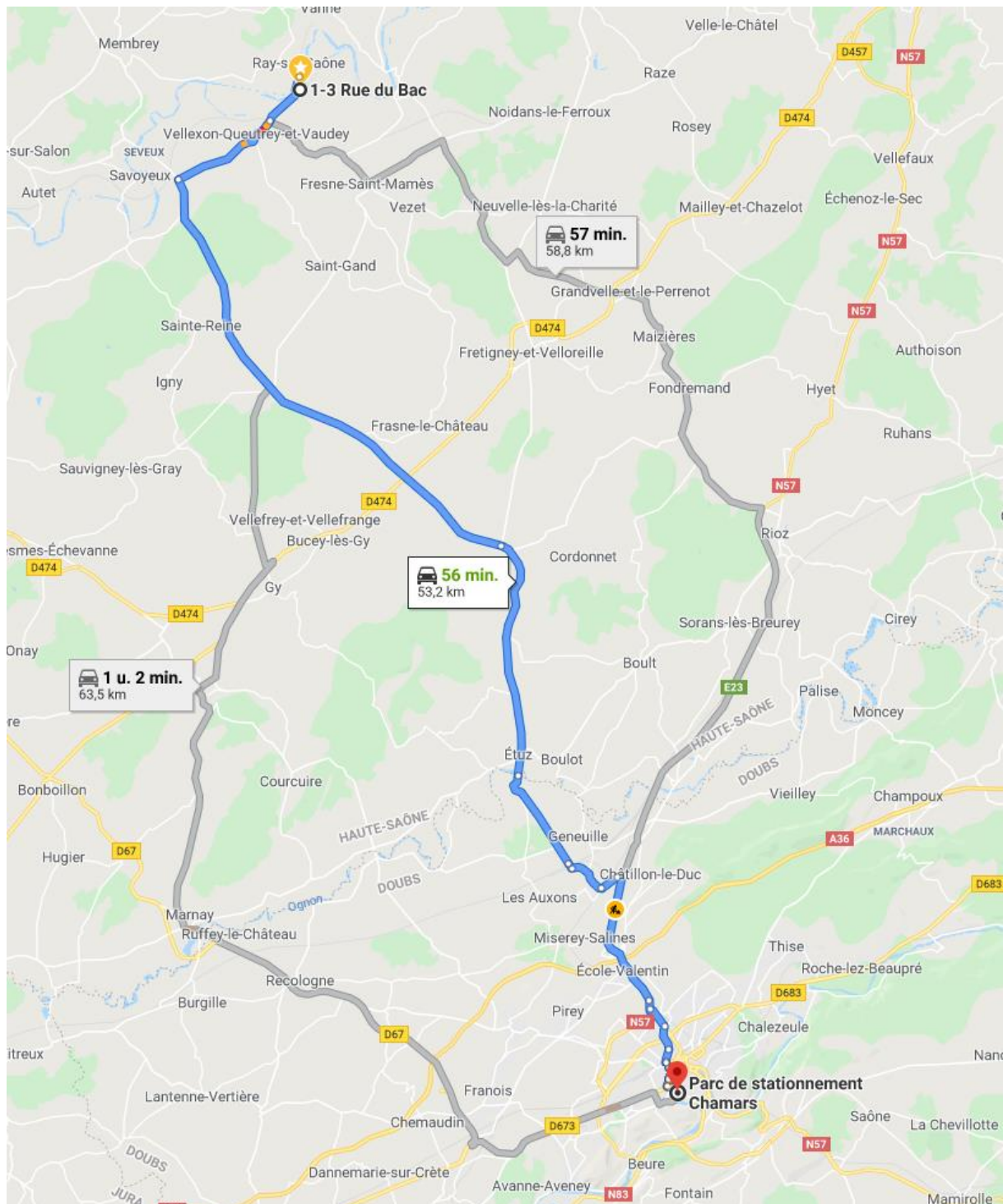
De oude binnenstad van Dijon is een wandeling al meer dan waard: de vele smalle straatjes en pleinen en de talloze restaurants en terrassen maken de stad levendig en bruisend, al zal één dag niet genoeg zijn om echt een beeld van de stad te krijgen. De mosterd-winkeltjes zijn weliswaar een beetje een tourist-trap, maar wie van bijzondere smaken houdt zal er altijd wel iets vinden dat leuk is om mee te nemen.

De route naar Dijon voert langs Dampierre-sur-Salon, Gray, Renève, Mirebeau-sur-Bèze en Arc-sur-Tille. De reistijd is overdag een uur en een kwartier, door drukte kan dit in en rond Dijon wat langer zijn.



## Dole Centre Ville

Dole is eigenlijk de meest pittoreske stad in onze omgeving. De stad ligt aan de rivier de Doubs, en is de geboorteplaats van Louis Pasteur. Met 48 historische monumenten, waaronder de Pont Louis XV over de Doubs, is er van alles te zien. Door de ligging van de stad, vrij hoog op de noordoever van de Doubs, is er veel reliëf en klimmen de smalle straatjes soms vervaarlijk schuin omhoog. Door het uitzicht over de rivier de Doubs en het daarnaast gelegen Rijn-Rhône-kanaal is er landschappelijk veel te genieten. Als je de auto parkeert in de Ruelle Saint-Mauris ben je vlak bij een van de fraaie sluisjes waarlangs het scheepvaartverkeer tussen de Saône en de Rijn gaat. De binnenstad bevindt zich op loopafstand. De route naar Dole voert langs La Chapelle-Saint-Quillain, Gy, Pesmes (op zich al een toeristisch stadje) en Rainans. De afstand is ongeveer 75 kilometer en de reistijd iets meer dan een uur.



## Besançon Centre Ville

Besançon is de hoofdstad van de voormalige regio Franche-Comté, die tegenwoordig samengaat met Bourgogne in de regio Bourgogne-Franche-Comté waarvan Dijon de hoofdstad is geworden. Toch is Besançon nog steeds een van de belangrijkste steden in de regio, niet in het minst dankzij de Universiteit en het Universitair Ziekenhuis. Wel is de stad opgedeeld in een groot aantal niet bijster interessante voorsteden en buitenwijken. Alleen het oude stadscentrum, dat helemaal omsloten wordt door een meander van de rivier de Doubs, is de moeite waard. De Citadelle, een oud verdedigingsfort, staat hoog boven de stad. De hele oude binnenstad is zeer de moeite waard. Wie te

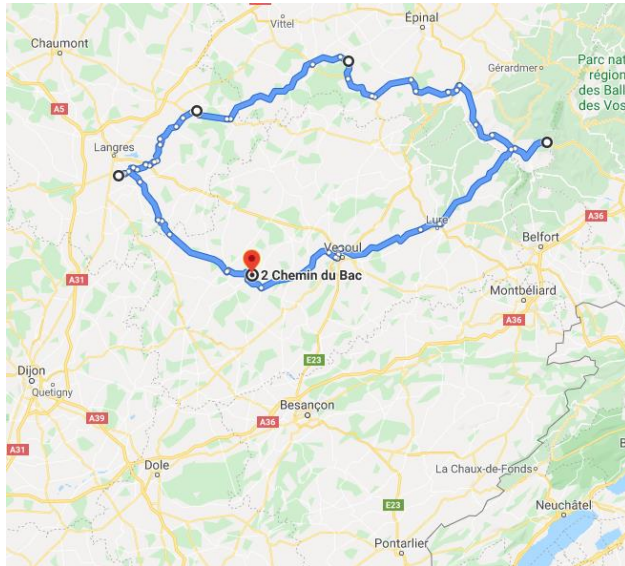
voet van Parking Chamars via het stadhuis naar de Kathedraal van Saint-Jean loopt, krijgt een goede indruk van de stad.

Besançon is ongeveer een uur rijden vanaf Ray-sur-Saône. De afstand naar het centrum is ruim 55 kilometer. De route gaat via Velleux, La vaivre de Seveux, La Chapelle-Saint-Quillain, Oiselay, Bonnevent-Velloreille, Cussey-sur-l'Ognon en Miserey-Salines. Een alternatieve route gaat via Neuville-lès-la-Charité en Fondremand, in welke plaatsen respectievelijk een abdij en een fraai château te bezichtigen zijn.

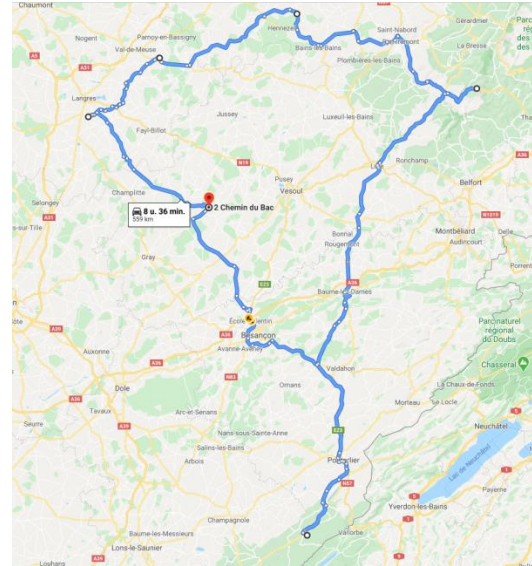


## De vijf-bronnen-tocht

Rondom Ray-sur-Saône liggen, allemaal op ongeveer een uur rijden vanaf Ray, de bronnen van de Marne, de Maas, de Saône, de Moezel en de Doubs. Wie nog méér bronnen wil bekijken, kan die van de Loue en de Bèze er nog aan toevoegen, fraaier dan de andere maar minder bekend.



vif-bronnen-route

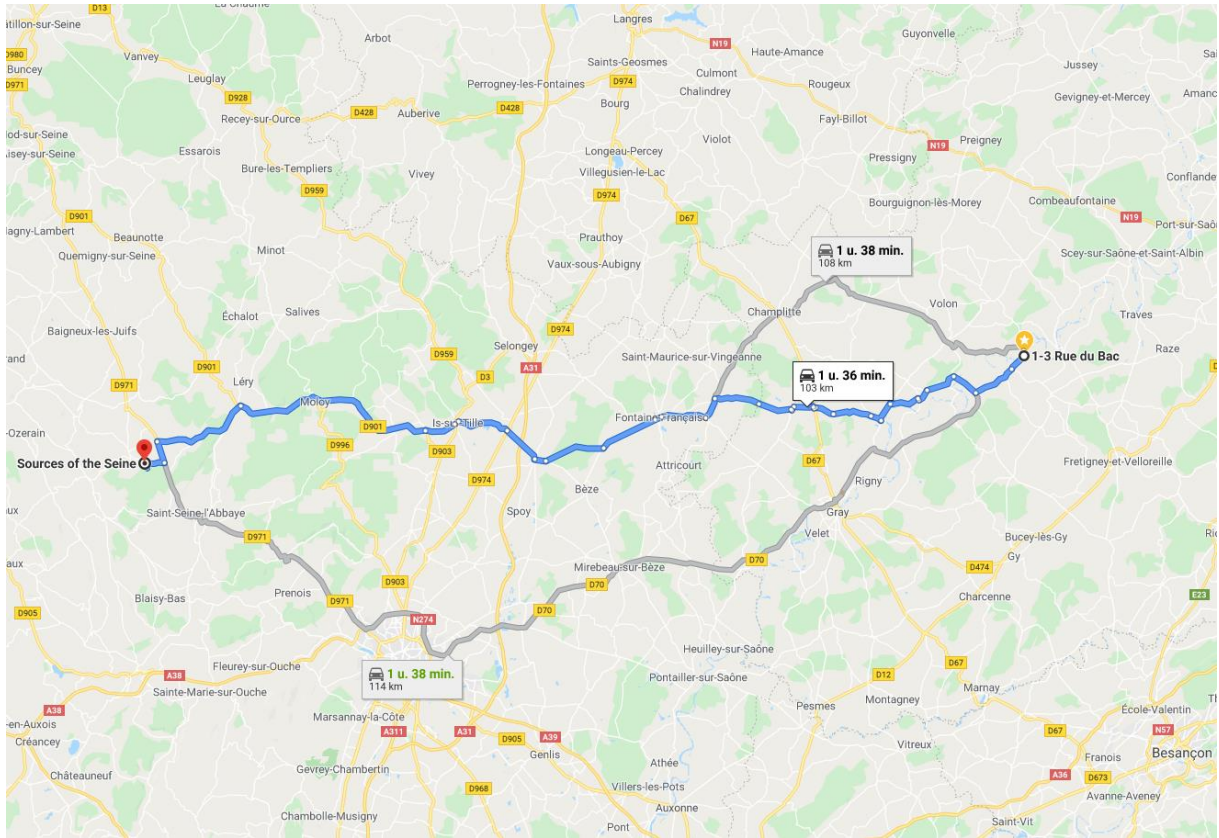


vier-bronnen-route

De route langs de VIJF bronnen vergt 8,5 uur rijden en is maar liefst 560 kilometer lang. Wie dat te gek vindt, kan de bron van de Doubs weglaten, dan wordt de route iets minder dan 5,5 uur en meet nog 340 kilometer. De route voert van Ray-sur-Saône naar Balesmes-sur-Marne, waar niet ver van het dorp de bron van de Marne ligt, water dat uit een soort grotje stroomt. Vandaar gaat het naar Pouilly-en-Bassigny waar de Maas ontspringt als een opwelling uit de grond. Dan naar Vioménil waar de Saône uit een stenen muurtje druppelt. Vandaar gaat het naar de omgeving van Bussang, waar de Moezel op een handzaam aangelegde parkeerplaats netjes uit een muurtje komt stromen, maar waar de WERKELIJKE bron vele honderden meters hoger op de hellingen van de Drumont ligt. Wie dan genoeg gereden heeft rijdt terug naar Ray, de die-hards kunnen nog naar het dorpje Mouthe vlak bij de Zwitserse grens doorrijden, waar de Doubs uit een indrukwekkende grot vloeit.

De bron van de Loue, vlak bij een dorp dat Ouhans heet, in het departement Doubs, is een heel grote grot waar het water uit de grond opwelt. Dat is ook het geval bij de bron van de Bèze in het gelijknamige dorp in het departement Côte d'Or, alleen ligt de precieze plaats waar het water (met enig geweld, soms) uit de grond komt daar niet IN, maar net NAAST een grot.

Ook de bron van de Seine is binnen anderhalf uur te bereiken vanaf Ray: die bron ligt bij het dorpje met de toepasselijke naam Source-Seine; de grond rond de bron behoort tot de gemeente Parijs, zodat men met recht kan zeggen dat men "even naar Parijs" is geweest.



De bron van de Seine in Source-Seine